

**PREZENTACE VÝSLEDKŮ
EXPERTNÍHO POSOUZENÍ
ZPRAVODAJSTVÍ ČT
za ROK 2014**

LEDEN 2015

Zpracoval: Jaroslav Formánek a kolektiv

ÚVOD

Tento dokument je shrnující prezentací základních zjištěných výsledků, která by měla být co nejsrozumitelnější a stručná.

Vzhledem k nedávným diskusím o aplikovaných metodických přístupech je tentokrát formulace popisu použitých přístupů podrobnější než je pro prezentaci obvyklé a vhodné.

I. METODOLOGE

ZADANÉ CÍLE PRO EXPERTNÍ POSOUZENÍ JF A KOLEKTIVU

- 1) **Expertní posouzení JF a kolektivu zkoumá všechny ryze zpravodajské pořady ČT, aktuálně publicistickým a diskusním pořadům se nevěnuje (tyto pořady jsou vyhodnocovány v rámci jiných analýz zpravodajství ČT).**
- 2) **Jeho původní cíle jsou zformulovány podle zadání tak, aby doplňovaly a rozšiřovaly výstupy již dříve realizovaných analýz zpravodajství ČT pro vytvoření komplexnějšího pohledu na hodnocení kvality zpravodajství ČT a zejména:**
 - Vytvářelo podklady (indikátory) pro hodnocení zpravodajských pořadů ČT (s názvem Zprávy a Události) jako celku (které jiné analýzy zpravodajství dosud neregenerovaly) a to bez ohledu na to, zda jednotlivé indikátory budou získávány kvantitativním nebo kvalitativním přístupem či prostřednictvím expertního posouzení vycházejícím z novinářské zkušenosti a praxe;
 - Generovalo i takové indikátory pro vyhodnocování plnění těch obecných cílů stanovených médiím veřejné služby a těch požadavků Zákona o ČT, Kodexu ČT i vybraných profesních norem (např. Etického kodexu novináře), které nejsou vyhodnotitelné prostřednictvím metody klasické obsahové analýzy;
 - Jeho výstupy byly zpracovány ve formě manažerského shrnutí tak, aby byly co možná ne stručnější a nejsrozumitelnější.

ZADANÉ VÝSTUPY A VYPLÝVAJÍCÍ NÁSTROJE EXPERTNÍHO POSOUZENÍ JF A KOLEKTIVU (1/5)

- 1) Základním cílem posouzení JF a kolektivu je připravit podklady pro vyhodnocení plnění požadavků kladených na zpravodajství ČT zákonnými a profesními normami na základě zjištěné úrovně indikátorů, které charakterizují základní kritéria kvality zpravodajství ČT. Do formy měřitelných indikátorů jsou operacionalizovány především ty požadavky zákonných a profesních norem, které paralelně vytvářené analýzy zpravodajství ČT a plnění cíle 1 buď nezkoumají, anebo je vyhodnocují z jiného úhlu pohledu. Jednotlivé indikátory jsou přitom podle zadání sdružovány do skupin příslušným jednotlivým kritériím (vlastnostem) kvality zpravodajství tak, jak je popsáno v publikaci *Analýza obsahu mediálních sdělení: Winfried Schulz, Helmut Scherer, Lutz Hagen, Irena Reifová, Jakub Končelík; Praha, Karolinum 2011.*
- 2) Jedním z výstupů expertního posouzení JF a kolektivu je upozornit na pozitivní či negativní trendy jednotlivých indikátorů a vyslovit varování, pokud některé indikátory vykazují rizikové hodnoty nebo se jim blíží.

ZADANÉ VÝSTUPY A VYPLÝVAJÍCÍ NÁSTROJE EXPERTNÍHO POSOUZENÍ JF A KOLEKTIVU (2/5)

- 1) Cíle a požadavky na výstupy expertního posouzení JF byly postupně formulovány v úzké spolupráci s ČT a Radou ČT, přičemž východiska pro stanovení konkrétní metodologie vyhodnocování byla čerpána (mimo jiné) ze zdrojů uvedených v příloze na listech 62 až 67.
- 2) Na základě tohoto zadání a východisek používá expertní posouzení JF a kolektivu dvou různých přístupů pro vyhodnocování:
 - nástrojů obsahové analýzy (zahrnující jak kvantitativní, tak i kvalitativní přístup);
 - nástrojů expertního posouzení vycházejících ze zkušenosti z novinářské praxe. *Bez použití postupů vycházejících z běžně užívané žurnalistické praxe by bylo nutné rezignovat na vyhodnocování plnění mnohých požadavků formulovaných zejména zákonnými normami. To by znamenalo absenci podkladů pro rozhodování Rady ČT, jejíž zákonnou povinností je vyhodnocovat plnění úkolů veřejné služby vysíláním ČT a plnění zásad pro vysílání veřejné služby stanovených Kodexem ČT.*

ZADANÉ VÝSTUPY A VYPLÝVAJÍCÍ NÁSTROJE EXPERTNÍHO POSOUZENÍ JF A KOLEKTIVU (3/5)

VÝBĚR INDIKÁTORŮ POUŽITÝCH METODIKOU KOLEKTIVU JF

Výběr indikátorů charakterizujících úrovně různých vlastností kvality zpravodajství ČT byl konstruován na základě:

- 1) Konkrétních požadavků formulovaných Radou ČT nebo představiteli ČT, obvykle vyplývajících z konkrétních zákonných požadavků kladených na zpravodajství ČT.**
- 2) Zadání, aby byly doplněny a rozšířeny indikátory již vyhodnocované jinými analýzami.**

Jsou použity 3 typy sledovaných indikátorů charakterizujících jednotlivá hodnocená kritéria kvality zpravodajství ČT:

- indikátory vyhodnocované prostřednictvím nástrojů klasické obsahové analýzy;
- indikátory vyhodnocované prostřednictvím nástrojů expertního posouzení vycházející ze zkušeností z novinářské praxe (tato svým charakterem kvalitativní zjištění pro jednotlivé zkoumané příspěvky jsou následně kvantifikovány pro celý zkoumaný vzorek);
- indikátory vyhodnocované prostřednictvím srovnání výstupů z klasické obsahové analýzy a výstupů z výzkumů chování a vnímání divácké veřejnosti.

VÝSTUPY EXPERTNÍHO POSOUZENÍ JF A KOLEKTIVU A POŽADAVKY NA JEJICH VYUŽITÍ (4/5)

Výstupy, které Expertní posouzení JF a kolektivu dává k dispozici:

- Srovnání časových trendů indikátorů charakterizujících míru naplnění požadavků vyplývajících z jednotlivých zákonných a profesních norem;
- Komentář k úrovním sledovaných indikátorů pro zpravodajství ČT (doplňující indikátory ostatní) generovaný tímto expertním posouzením z hlediska:
 - a) srovnatelných ukazatelů pro jiná média (domácí i zahraniční), které jsou dostupné například v domácích i zahraničních studiích, kde jsou nějakým způsobem kvantifikovaná různá kritéria objektivit zpravodajství (jednotlivá kritéria jsou přitom v různých studiích většinou koncipována na základech kvalitativního zkoumání a často odlišnými způsoby a nejsou tedy plně srovnatelná). Zjištěné kvantifikované hodnoty různých kritérií (indikátorů) kvality zpravodajství se pohybují v rozmezí mezi 66 až téměř 100 procenty ideálního stavu podle zvolené koncepce kritéria objektivit (viz. kapitola Výchozí zdroje – odborná literatura). Jedním z důležitých hledisek pro komentář do jaké míry odpovídá zjištěná úroveň určitého indikátoru požadavkům na „objektivitu“ zpravodajství veřejného média je to, zda se jeho hodnota nachází pod či nad průměrem uvedeného intervalu. U těch indikátorů, jejichž úroveň nelze vyjádřit jednou hodnotou, je ale nezbytné uvádět strukturu jednotlivých položek indikátoru ve vzájemné souvislosti a navíc pro české prostředí (například struktura publikovaných témat), vycházíme samozřejmě především ze srovnání obdobných výstupů analýz tuzemských.

VÝSTUPY EXPERTNÍHO POSOUZENÍ JF A KOLEKTIVU A POŽADAVKY NA JEJICH VYUŽITÍ (5/5)

Výstupy, které expertní posouzení JF a kolektivu dává k dispozici:

- **Komentář k úrovním vybraných a sledovaných indikátorů pro zpravodajství ČT (doplňující indikátory ostatní) generovaný tímto expertním posouzením z hlediska:**
 - b) z osobní znalosti konkrétních srovnatelných výstupů některých studií, (na nichž se někteří členové týmu JF osobně podíleli), jejichž konkrétní výsledky ale nesmí být zveřejněny z důvodu závazku mlčenlivosti.**
 - c)) arbitrárního rozhodnutí Rady ČT, zda úrovně indikátorů (ve vzájemné souvislosti) uvnitř skupiny příslušné určitému normativnímu požadavku či kritériu kvality zpravodajství (do jejíhož rámce je konkrétní sledovaný indikátor zařazen) v předchozím roce vyhověla či nikoli. (Taková rozhodnutí Rada ČT publikuje ve Výročních zprávách o činnosti ČT.)**

VÝCHODISKA PRO STANOVENÍ KONKRÉTNÍ METODIKY EXPERTNÍHO POSOUZENÍ JF A KOLEKTIVU

Obecná východiska pro hodnocení kvality zpravodajství veřejné služby

Především média veřejné služby mají vzhledem ke své úloze poskytovat občanům informace, umožňující přímou či nepřímou účast na politickém procesu. Proto musí zpravodajství ČT zejména plnit taková kvalitativní kritéria, která od každého sdělení příjemce informací (divák) očekává – tzv. kritéria všeobecné kvality zpravodajství:

- **Relevance** – *Příjemce (divák) pokládá sdělení za informativní pouze tehdy, má-li potřebnou relevanci (tj. jsou-li pro něj prezentované informace nějakým způsobem důležité či užitečné) a rozpozná-li ve sdělení vztah ke kontextu, který je pro něj významný. V případě veřejnoprávního zpravodajství je třeba při hodnocení relevance přihlížet také k tomu, zda napomáhá mezinárodně uznávaným obecným cílům stanoveným pro veřejnoprávní média :*
 - o *Cíl 1: Zvyšování informovanosti občanů především ve směru udržování a rozvoje občanské společnosti a demokracie,*
 - o *Cíl 4: Reprezentace České republiky, jejích regionů a komunit*
 - o *Cíl 5: Představování světa občanům ČR*
 - o *Sekundárně je sledováno také naplňování cílů 2 (Podpora vzdělanosti a vzdělávání) a 3 (Stimulace kreativity a kvality v kultuře).*
- **Pravdivost** – *Je-li sdělení nepravdivé, neobsahuje informaci, nýbrž dezinformaci. (Identifikovanou nepravdivost sdělení je třeba argumentovat.)*
- **Srozumitelnost** – *Pokud je sdělení nesrozumitelné, nelze z něj žádnou informaci čerpat.*

ZADANÁ VÝCHODISKA PRO STRUKTURU VÝSTUPŮ EXPERTNÍHO POSOUZENÍ JF A KOLEKTIVU

Vzájemnou strukturu a souvislost jednotlivých kritérií charakterizujících míru profesionálního zpracování informací v oblasti zpravodajství (na základě zadání, které dostal kolektiv JF) ilustruje následující schéma (*viz: Analýza obsahu mediálních sdělení: Winfried Schulz, Helmut Scherer, Lutz Hagen, Irena Reifová, Jakub Končelík; Praha, Karolinum 2011*).

Celková informační kvalita zpravodajství (objektivita)						
Relevance (externí + interní)	Pravdivost (Pravdivý obraz skutečnosti)					Srozumitelnost <i>(její indikátory nebyly dosud prodiskutovány, proto nebyla vyhodnocována)</i>
	Přesnost (zahrnující i interní relevanci)	Různorodo st (tématická + názorová)	Nestrannost		Transparen tnost	
			Vyváženost (názorová)	Věcnost = Neutralita		

Uvedené pojmy vlastností (kritérií) kvality zpravodajství jsou zahrnuty i do českého mediálního práva (*viz např. Zákon o ČT, Kodex ČT*) a profesních norem (*viz např. Etický kodex novináře*).

Pouze vybrané vlastnosti kvality zpravodajství lze vyhodnocovat prostřednictvím nástrojů standardní obsahové analýzy, u některých musel být použit přístup jiný, konsensuálně pojmenovaný:

**„Nástroje expertního posouzení vycházející ze zkušenosti z novinářské praxe“
(Obdobné posouzení bylo použito například při hodnocení mediálního pokrytí francouzských
prezidentských voleb 1995 a 2002)**

VÝCHODISKA PRO STANOVENÍ METODIKY ČÁSTI EXPERTNÍHO POSOUZENÍ JF A KOLEKTIVU VCHÁZEJÍCÍ Z NOVINÁŘSKÉ PRAXE

Nástroj expertního posouzení vycházející ze zkušenosti z novinářské praxe

- Je užíván vždy negativně - nevymezuje tedy jednotlivé vlastnosti kvality zpravodajství, ale poukazuje na možné chyby a nedostatky novinářského zpracování ve vztahu ke sledované vlastnosti.
- Vždy je podložen argumentací a tím také vystaven falsifikaci (vyvracení) při diskusi, ať už v rámci skupiny analytiků či následně mezi touto skupinou a jinými případnými oponenty.
- Co jde nad rámec metodiky obsahové analýzy nelze kódovat podle lapidární metodiky, ale lze argumentovat (poznámkovat) a kritizovat z hlediska zkušeného analytika – novináře. Každý zkoumaný příspěvek poznámkují a kritizují vždy dva analytici.
- Jestliže po jejich interní diskusi (verifikace - falsifikace argumentů) nedojde k nalezení shody, daný příspěvek poznámkují a kritizují další členové týmu. Pokud se ani takto nedospěje ke konečnému konsensu, je příslušná vlastnost (resp. její indikátor) ve zkoumaném příspěvku označena jako nevyhodnotitelná.
- **Všichni členové týmu ovšem uznávají základní common sense, (tj. jsou ochotni ke konsensu) – viz např. Popper, Havlíčkovská logika argumentace, apod.**
- Pokud by ke konsensu ochotni nebyli, potom se určité vlastnosti kvality zpravodajství (resp. jejich některé indikátory) vůbec nedají hodnotit.

ZKOUMANÝ VZOREK PŘÍSPĚVKŮ

- 1) Základní analytickou jednotkou je tématicky ucelený televizní příspěvek. Tato analýza klasifikuje čtenou zprávu a tématicky příslušné reportáže jako jediný příspěvek, přičemž je respektováno formální stříhové oddělení příspěvku od ostatních. V případě existujících prepisů zpravodajských relací ČT se navíc přihlíží k vymezení jednotlivých příspěvků realizovaných společnostmi Newton IT, která prepisy ČT dodává.**
- 2) Vzorek za rok 2014 v počtu 1000 příspěvků je konstruován náhodným výběrem, který připravuje a garantuje útvar VPA ČT. Příspěvky jsou vybírány ze všech „ryze“ zpravodajských pořadů.**
- 3) Celková stopáž jednotlivých pořadů určuje proporční kvóty pro počet příspěvků z jednotlivých pořadů. Pro celý rok 2014 je rozdělení následné: Události – 290, Zprávy – 660, Události v ekonomice – 50.**
- 4) Výběr příspěvků realizuje oddělení VPA České televize. Odborné posouzení výběru příspěvků je Přílohou č. 1 tohoto posouzení.**

II. ZJIŠTĚNÉ VÝSLEDKY

NESTRANNOST

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY – NESTRANNOST / VYVÁŽENOST (1/8)

NESTRANNOST zpravodajství určují tyto dvě vlastnosti:

Věcnost a Vyváženost

Proto jsou určité indikátory vlastnosti kvality zpravodajství „vyváženosti“ a indikátory „věcnosti“ vyhodnocovány v přímé souvislosti.

Vyváženost navíc v některých směrech úzce souvisí s názorovou různorodostí, proto s ní sdílí i některé shodně konstruované indikátory (jejich úroveň je ale při posuzování vyváženosti vyhodnocována z jiného úhlu pohledu než v případě zkoumání různorodosti, kdy je důležité i jiné hledisko) .

VYVÁŽENOST – VYBRANÉ ZÁKONNÉ POŽADAVKY:

- Zákon o ČT ustanovuje v § 2, odst.(2): *Hlavními úkoly veřejné služby v oblasti televizního vysílání jsou zejména: poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů,*
- Zákon 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ustanovuje v §31, odstavec 3: *Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivity a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. (Ustanovení v obdobném smyslu obsahuje i Kodex ČT.)*
- Kodex, č. 6.1....*Česká televize dbá, aby hlavní názorové proudy sporu dostaly rovnoměrný prostor k vyjádření. + čl. 6.2. Kodexu ČT...*

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VYVÁŽENOST (2/8)

- **Příslušné legislativní požadavky byly vloženy do následujících indikátorů pro hodnocení celkové vyváženosti zpravodajství ČT, zvláštní důraz byl přitom kladen na hodnocení politické vyváženosti:**
 - Rozložení vyjádření představitelů jednotlivých politických stran v celém zpravodajství – *indikátor typu klasické obsahové analýzy (shodně konstruovaný indikátor je využíván i pro zkoumání názorové Různorodosti, je ale vyhodnocován z poněkud jiného úhlu pohledu).*
 - Podíly příspěvků se zmínkami o jednotlivých stranách vůči všem příspěvkům (tento indikátor je následně vyhodnocován v souvislosti s celkovým hodnotovým vyzněním celého příspěvku pro zmíněnou stranu). – *indikátor typu klasické obsahové analýzy, (shodně konstruovaný indikátor je využíván i pro zkoumání názorové Různorodosti, je ale vyhodnocován z poněkud jiného úhlu pohledu).*
 - Rozložení citovaných odborníků podle politické hodnotové orientace jejich vyjádření – *indikátor na pomezí klasické obsahové analýzy a nástrojů expertního posouzení vycházejícího z novinářské praxe, (shodně konstruovaný indikátor je využíván i pro zkoumání názorové Různorodosti, je ale vyhodnocován z poněkud jiného úhlu pohledu).*
- **Uvedené indikátory jsou záměrně konstruovány odlišným způsobem než je tomu v ostatních analýzách Media Tenor, používaných pro zjišťování kvality zpravodajství ČT z pohledu kritérií jeho vyváženosti.**

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VYVÁŽENOST (3/8)

INDIKÁTOR VYVÁŽENOSTI PODLE ROZLOŽENÍ VYJÁDŘENÍ (PROMLUV) PŘEDSTAVITELŮ RŮZNÝCH POLITICKÝCH STRAN V JEDNOTLIVÝCH PŘÍSPĚVCÍCH ZE ZPRAVODAJSTVÍ

- Pro každý příspěvek je vyhodnocováno, kolik a jakých představitelů každé jednotlivé strany (hnutí) dostalo příležitost k promluvě nebo k citaci (vyjádření) ve zkoumaném příspěvku. Za jedno vyjádření určitého představitele je přitom považováno i více jeho promluv či citací v jednom příspěvku.
- Tento indikátor vyváženosti zpravodajství je udáván ve formě rozložení vyjádření představitelů jednotlivých stran v celém zkoumaném vzorku příspěvků.
- Jeho úroveň je posuzována podle míry naplnění výše uvedených zákonných požadavků a zejména usnesení NSS ohledně tzv. odstupňované rovnosti, jejíž výklad značně podléhá zejména výsledkům posledních voleb do PS. Protože volby do poslanecké sněmovny proběhly na podzim loňského roku, není meziroční srovnání tohoto indikátoru smysluplné.

KSČM	ČSSD	KDU-ČSL	TOP09	ODS	ANO	Úsvit	ostatní
3%	41%	10%	13%	11%	19%	1%	3%
Levice		střed	pravice		obtížně zařaditelné		
44%		10%	24%		23%		

Počet zaznamenaných vyjádření N = 525

- **Na základě rozložení indikátoru vyváženosti podle vyjádření představitelů politických stran v roce 2014 je možné konstatovat, že indikátor odpovídá požadavku odstupňované rovnosti definované NSS a článkům 6.1. a 6.2. Kodexu ČT . Otázkou je, zda by například rozdíl v četnostech vyjádření politiků ČSSD a ANO nemohl být o něco menší.**

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VYVÁŽENOST (4/8)

INDIKÁTOR VYVÁŽENOSTI PODLE PODÍLŮ PŘÍSPĚVKŮ SE ZMÍNKAMI O JEDNOTLIVÝCH POLITICKÝCH STRANÁCH VŮČI VŠEM PŘÍSPĚVKŮM

Zmínka o politické straně se označuje pouze v těchto případech, když je v příspěvku:

- explicitně zmíněn název strany;
- explicitně uvedena stranická příslušnost citovaného politika nebo stranická příslušnost politika, o němž je v příspěvku zmínka;
- vyjadřuje se nebo je zmíněn známý čelný představitel strany nebo, (i bez explicitně uvedené stranické příslušnosti), což může být například:
 - prezidentský kandidát strany, premiér, hejtman, poslanec (např. člen předsednictva PS), senátor (např. člen předsednictva Senátu), ministr, *(všichni však musí být členy strany, nikoli jen touto stranou do funkce jmenovaní)*.
- Dosažená úroveň tohoto indikátoru je posuzována podle rozložení vyjádření politiků jednotlivých stran – tedy opět zejména podle míry naplnění usnesení NSS ohledně tzv. odstupňované rovnosti a tudíž opět není meziroční srovnání tohoto indikátoru smysluplné.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VYVÁŽENOST (5/8)

INDIKÁTOR VYVÁŽENOSTI PODLE PODÍLŮ PŘÍSPĚVKŮ SE ZMÍNKAMI O JEDNOTLIVÝCH POLITICKÝCH STRANÁCH VŮČI VŠEM PŘÍSPĚVKŮM

ČETNOST PŘÍSPĚVKŮ SE ZMÍNKOU O JEDNOTLIVÝCH STRANÁCH

	ČSSD	ODS	TOP09	KSČM	KDU-ČSL	Úsvit	ANO	SZ	Piráti	Svobodní	jiná
četn. v %	17,5%	5,2%	6,9%	1,8%	5,6%	0,8%	9,9%	0,6%	0,1%	0,1%	0,6%
abs. četn.	175	52	69	18	56	8	99	6	1	1	6

- **Je možné konstatovat, že indikátor rozložení zmínek o jednotlivých stranách odpovídá požadavku odstupňované rovnosti, jak ji definovalo usnesení NSS a články 6.1. a 6.2. Kodexu ČT .**
- ***Otázkou je, zda by se mimoparlamentní strany nemohly objevovat ve zpravodajství ČT o něco častěji? V této souvislosti je ale potřeba připomenout, že svůj prostor dostávají ve vysílání ČT v pořadu Politické spektrum.***

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VYVÁŽENOST (6/8)

INDIKÁTOR VYVÁŽENOSTI PODLE ROZLOŽENÍ VYJÁDŘENÍ ODBORNÝCH ZDROJŮ Z HLEDISKA POLITICKÉ HODNOTOVÉ ORIENTACE JEJICH VYJÁDŘENÍ

- Určení politické hodnotové orientace vyjádření odborníka vychází z kvalitativního přístupu a v případě vyhodnocování tohoto indikátoru jsou rovněž použity nástroje expertního posouzení postavené na zkušenostech z novinářské praxe – viz list 11.
- Politická hodnotová orientace vyjádření odborníků je vyhodnocována na škále: levicové, neutrální, pravicové, nelze určit. Metodika vyhodnocuje ideologické zabarvení konkrétního výroku citovaného odborníka, pokud se týká domácí nebo zahraniční politiky či ekonomiky a historie. V jiných tématických případech jsou citovaní odborníci automaticky označováni za neutrální.
- Hodnotovou orientaci obsahu vyjádření odborníka posuzují analytici z více úhlů pohledu, například: z pohledu ekonomického i politického, z pohledu dlouhodobě zažitého vnímání levicovosti resp. pravicovosti různých přístupů a cílů, ale i z pohledu záměrů, které aktuálně prosazují na české politické scéně levicové či pravicové subjekty. V případě, že je přiřazení hodnotové orientace „na vahách“, přihlíží se i k dlouhodobé osobní hodnotové politické orientaci autora vyjádření.
- Výslednou hodnotovou orientaci vyjádření odborníka určí analytik podle převládajícího hodnocení ve všech úhlech pohledů dohromady. Všechny úhly pohledu vyhodnocené jako „nelze určit“, jsou do celkové bilance započítány jako neutrální. Konečně určená kategorie politického hodnotového vyjádření odborníka je zaznamenána do datového souboru.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VYVÁŽENOST (7/8)

INDIKÁTOR VYVÁŽENOSTI PODLE ROZLOŽENÍ VYJÁDŘENÍ ODBORNÝCH ZDROJŮ Z HLEDISKA POLITICKÉ HODNOTOVÉ ORIENTACE JEJICH VYJÁDŘENÍ

Všechna vyjádření odborníků podle jejich politické hodnotové orientace v absolutních četnostech					
Zkoumané období	Levicová vyjádření odborníků	Neutrální vyjádření odborníků	Pravicová vyjádření odborníků	Ambivalentní vyjádření odborníků	Celkem
2013	2	60	3	0	65
2014	5	132	7	6	150

- Zjištěné úrovně indikátoru vyváženosti podle rozložení hodnotové orientace vyjádření odborníků se pohybují pod hladinou, která by mohla být vnímána z hlediska vyváženosti zpravodajství jako riziková.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VĚCNOST (1/4)

Pro vyhodnocování vlastnosti kvality zpravodajství z pohledu věcnosti využívá tato analýza dva typy indikátorů:

- 1) **INDIKÁTOR VĚCNOSTI PODLE VÝSKYTU HODNOTÍCÍCH SOUDŮ VYŘČENÝCH REDAKTOREM**
- 2) **INDIKÁTOR VĚCNOSTI PODLE TONALITY VYZNĚNÍ PŘÍSPĚVKU JAKO CELKU PRO ZMÍNĚNÉ STRANY**

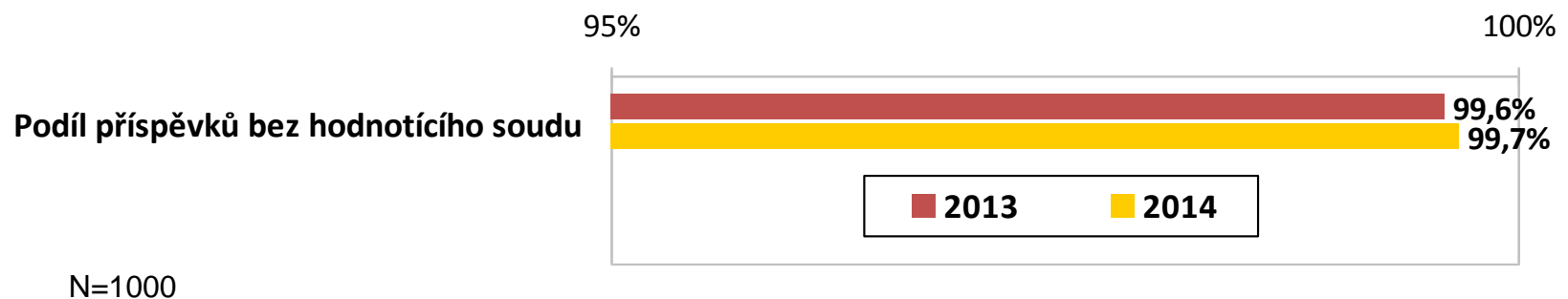
1) **INDIKÁTOR VĚCNOSTI PODLE VÝSKYTU HODNOTÍCÍCH SOUDŮ VYŘČENÝCH REDAKTOREM**

- **Čistě zpravodajský příspěvek nesmí obsahovat žádná novinářská hodnocení, protože recipienti nemají být při tvorbě názoru ovlivňováni tím, že se zprávy podávají z perspektivy určitých postojů – v opačném případě jde o porušení principu věcnosti, protože Kodex ČT v čistě zpravodajském příspěvku vyřčení hodnotícího soudu redaktorem nepřipouští. Z pohledu tohoto jednoho indikátoru je zpravodajství tím méně věcné, čím častěji se vyskytují příspěvky s vyřčeným hodnocením redakcí. *(Skutečná úroveň věcnosti samozřejmě závisí i na indikátorech dalších.)***

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VĚCNOST (2/4)

1) INDIKÁTOR VĚCNOSTI PODLE PODÍLU PŘÍSPĚVKŮ BEZ HODNOTÍCIHO SOUDU REDAKCE

- **Téměř vůbec se nevyskytují příspěvky, kde by použil redaktor zpravodajství ČT hodnotící soud.**

- **Meziročně zůstává indikátor věcnosti podle podílu příspěvků bez hodnotícího soudu vyřčeném redakcí téměř konstantní a na velmi vysoké úrovni. Podle tohoto indikátoru jsou zpravodajské příspěvky v 99,7% věcné.**

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VĚCNOST (3/4)

2) INDIKÁTOR VĚCNOSTI PODLE TONALITY VYZNĚNÍ PŘÍSPĚVKU JAKO CELKU PRO ZMÍNĚNÉ STRANY

- Určení tonality vyznění příspěvku balancuje na hraně možností obsahové analýzy. Proto je přístup standardní obsahové analýzy ještě rozšířen o některé přístupy používané při expertním posouzení, vycházejícím ze zkušenosti z novinářské praxe (specifika jeho aplikace jsou popsána na listu 11) a ze zkušeností vycházejících z výzkumů veřejného mínění zaměřených na motivátory a blokátory volebního rozhodování.
- Analytici určují, zda je zmíněná strana v příspěvku jako celku představena v pozitivním, negativním či neutrálním světle v závislosti na širších souvislostech uvedených v příspěvku. Určuje se to, jakou povahu má celkový vliv jevů a informací, s nimiž je strana v příspěvku spojována, přičemž se samozřejmě přihlíží i k tomu, jak je strana explicitně hodnocena v jednotlivých konkrétních výrocích (výpovědích) vyslovených ve zkoumaném příspěvku.
- Analytici vyhodnocují tonalitu na škále „pozitivní, neutrální, negativní“ s ohledem na její pravděpodobné vnímání veřejností.
- Výsledná tonalita pro jednotlivé strany je vyhodnocována v souvislosti s mediálními rámci, v nichž byla prezentována.
- Výsledné vyznění (tonalitu) příspěvku jako celku pro zmíněnou stranu analytik určí podle převládajícího hodnocení ze všech úhlů pohledů dohromady. (Vyhodnocení „nelze určit“ je v konečné bilanci započteno jako neutrální.)

Poznámka: Pokud je určení tonality jen podle vnímání veřejnosti neurčité, pak navíc analytik přihlíží ještě k tomu, jak může vnímat (z uvedených různých úhlů pohledu) tonalitu potenciální volič zmíněné strany.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST / VĚCNOST (4/4)

2) INDIKÁTOR VĚCNOSTI PODLE PRŮMĚRNÉHO HODNOTÍČÍHO VYZNĚNÍ (TONALITY) PRO POLITICKÉ STRANY (HNUTÍ)

A) ÚROVNĚ PRŮMĚRNÉ TONALITY V RÁMCI PŘÍSPĚVKŮ SE ZMÍNKOU O DANÉ STRANĚ ZJIŠTĚNÉ PRO ROK 2013

	ODS	VV	TOP09	LIDEM	KSČM	SPOZ	ČSSD	Úsvit	ANO	KDU-ČSL	SZ
Průměrná tonalita	-0,13	-0,11	-0,04	0,10	0,16	0,22	0,33	0,40	0,48	0,50	0,50

Průměrné hodnotící vyznění pro všechny strany během roku 2013 bylo zjištěno na úrovni + 0,14.

B) ÚROVNĚ PRŮMĚRNÉ TONALITY V RÁMCI PŘÍSPĚVKŮ SE ZMÍNKOU O DANÉ STRANĚ ZJIŠTĚNÉ PRO ROKU 2014 – ČETNOSTI PŘÍSPĚVKŮ SE ZMÍNKOU O DANÉ STRANĚ -VIZ LIST 18

	ČSSD	ODS	TOP09	KSČM	KDU-ČSL	Úsvit	ANO	SZ	Piráti	Svobodní	jiná
průměrná tonalita	0,23	0,29	0,52	0,28	0,50	0,63	0,21	0,33	0,00	1,00	0,17

Průměrné hodnotící vyznění pro všechny strany během roku 2013 bylo zjištěno na úrovni + 0,31, je tedy pozitivnější než v loňském roce.

Zjištěné úrovně indikátoru věcnosti podle průměrné tonality vyznění pro jednotlivé strany ve své vzájemné souvislosti (a s ohledem na četnosti a mediální rámce, v nichž se jednotlivé strany zmíněny) nejsou z hlediska věcnosti rizikové.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST = VĚCNOST + VYVÁŽENOST 1/2

INDIKÁTOR NESTRANNOSTI PODLE PRŮMĚRNÉHO HODNOTÍČÍHO VYZNĚNÍ PRO POLITICKÉ STRANY V SOUVISLOSTI S ČETNOSTÍ JEJICH ZMÍNEK A MEDIÁLNÍMI RÁMCI, V NICHŽ BYLY TYTO STRANY ZMÍNĚNY

Mediální obraz jednotlivých stran (v jakémkoli zpravodajství) je dán jeho intenzitou (počtem příspěvků se zmínkou o dané straně) a kvalitou určenou jeho tonalitou.

	ČSSD	ODS	TOP09	KSČM	KDU-ČSL	Úsvit	ANO	SZ	Piráti	Svobodní	jiná
průměrná tonalita	0,23	0,29	0,52	0,28	0,50	0,63	0,21	0,33	0,00	0,00	0,17
počet příspěvků se zmínkou o straně	175	52	69	18	56	8	99	6	1	1	6

Poznámka: Úroveň tohoto indikátoru musí být analyzována v souvislosti s okruhy témat (resp. mediální rámce), v jejichž rámci byly jednotlivé strany prezentovány – viz následující list.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - NESTRANNOST = VĚCNOST + VYVÁŽENOST 2/2

STRUKTURA TÉMATICKÝCH RÁMCŮ, V NICHŽ BYLY STRANY V ROCE 2014 ZMIŇOVÁNY

Tématické rámce týkající se:	ČSSD	ODS	TOP09	KSČM	KDU-ČSL	Úsvit	ANŮ	SZ	Piráti	Svobodní	Jiná	témat celkem
vládní agendy nebo programového směřování stran	95	21	35	7	38	5	59	0	0	1	1	262
Konfliktů mezi stranami	10	5	10	2	3	0	7	0	0	0	0	37
voleb a jejich výsledků	8	5	5	2	5	2	7	4	0	0	1	39
představitelů stran	6	2	3	1	1	0	5	0	0	0	0	18
skandálních kauz	6	4	1	0	1	0	3	0	0	0	0	15
vnitrostranické agendy	3	2	1	0	1	0	3	0	0	0	0	10
ostatních témat	60	16	21	5	13	1	19	1	1	0	4	141
Počet příspěvků se zmínkou o dané straně	175	52	69	18	56	8	99	6	1	1	6	x
Průměrná tonalita	0,23	0,29	0,52	0,28	0,50	0,63	0,21	0,33	0,00	1,00	0,17	x

Poznámka: v jednom příspěvku mohly být jednotlivé strany zmiňovány i ve více tématických rámcích.

- **Zjištěné úrovně indikátorů nestrannosti (1. četnost příspěvků se zmínkou o jednotlivých politických stranách; 2. tonalita těchto příspěvků vzhledem k jednotlivým stranám a 3. mediální rámce v nichž jsou zmiňovány) nejsou ve vzájemné souvislosti vzhledem ke kritériu nestrannosti zpravodajství rizikové.**

TRANSPARENTNOST

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - TRANSPARENTNOST (1/4)

Požadavek aktuálnosti, především u elektronických médií, dostává žurnalisty pod značný časový tlak a tudíž není možné vyžadovat, aby novináři sami ověřovali správnost každého údaje, který ve svém zpravodajství použijí. Proto je kladen takový důraz na požadavek transparentnosti, tedy aby novináři používali korektní informační prameny a tyto zdroje popisovali co nejpřesněji.

INDIKÁTORY TRANSPARENTNOSTI ZPRAVODAJSTVÍ ČT JSOU KONSTRUOVÁNY:

- 1) PODLE DŮVĚRYHODNOSTI ZDROJŮ, OD NICHŽ ČT PŘEVZALA INFORMACE – nástroj klasické obsahové analýzy**
- 2) PODLE KOREKTNOSTI A PŘESNOSTI POPISU POUŽITÝCH ZDROJŮ – nástroj klasické obsahové analýzy**
- 3) PODLE ČETNOSTI POUŽITÍ NEJMENOVANÝCH ZDROJŮ – nástroj klasické obsahové analýzy**

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - TRANSPARENTNOST (2/4)

1) Indikátor transparentnosti podle důvěryhodnosti jednotlivých konkrétních zdrojů, od nichž ČT převzala informace – indikátor charakteru kvalitativní analýzy:

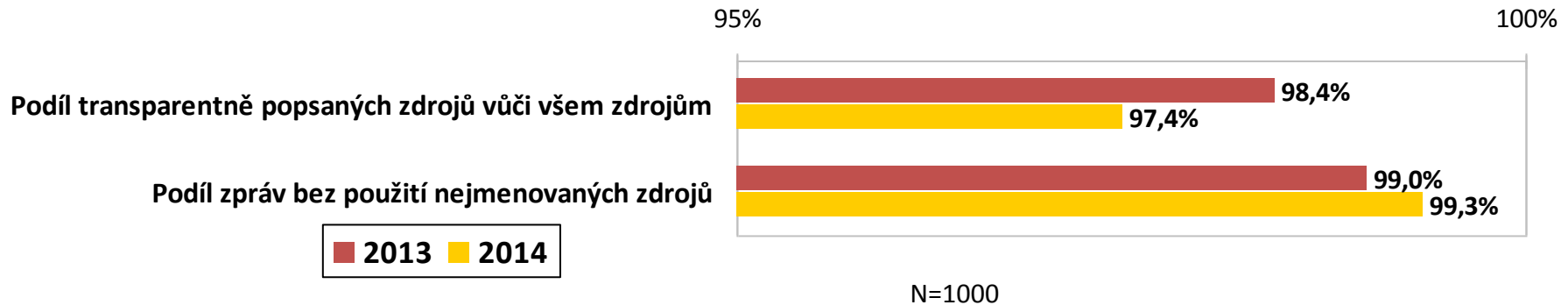
	oficiální zdroje	agentury	TV, rozhlas, printy	internetové servery, fb profily, twitter	celkový počet; n =
2013	51%	21%	16%	12%	85
2014	49%	18%	17%	16%	260

- **Kvalitativní analýza ukázala, že naprostá většina jmenovaných zdrojů, od nichž ČT převzala informace, je důvěryhodná.**
- **Na základě kvalitativní analýzy tohoto indikátoru transparentnosti nelze konstatovat žádná rizika či ohrožení transparentnosti zpravodajství ČT z tohoto směru.**

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - TRANSPARENTNOST (3/4)

2) INDIKÁTORY TRANSPARENTNOSTI:

- a) PODLE KOREKTNOSTI A PŘESNOSTI POPISU POUŽITÝCH ZDROJŮ
- b) PODLE ČETNOSTI POUŽITÍ NEJMENOVANÝCH ZDROJŮ

- Podíl přesně a úplně popsanych zdrojů je vysoký, meziroční rozdíl je v rozmezí směrodatné odchylky na přijatém stupni významnosti.
- V celém zkoumaném vzorku za rok 2014 bylo zaznamenáno 6 nejmenovaných zdrojů.
Poznámka: Na následujícím listu je uvedena tabulka nesprávně popsanych zdrojů včetně nejmenovaných.
- Na základě zjištěných úrovní těchto indikátorů transparentnosti (podíl příspěvků s přesně popsаныmi zdroji 97,4% a podíl příspěvků bez použití nejmenovaného zdroje 99,3%) nelze konstatovat žádná rizika či ohrožení transparentnosti zpravodajství ČT z tohoto směru.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - TRANSPARENTNOST (4/4)

Struktura všech zdrojů podle jejich kategorií v celém vzorku ve srovnání s netransparentně použitými nebo nekorektně popsányi zdroji (v abs. počtech):

Kategorie zdroje	Celkový výskyt (v absolutním počtu)	Z toho netransparentně použitých nebo nekorektně popsáných zdrojů	
		Počet	Převládající nedostatek
Použití zobecněného zdroje	44	42	nekorektní použití nebo bez korektní verifikace
Převzetí netransparentního výroku	0	0	bez korektní verifikace
Použití převzatého materiálu či dokumentu jako informačního zdroje	9	6	nedostatečný popis původu nebo nepřesný popis názvu
Ostatní použité zdroje	2855	20	nedostatečný nebo nekorektní popis
Použité nejmenované zdroje	8	8	podle zákonných požadavků to nepřípustné
Použitých zdrojů celkem	2916	76	x

- **Relativně nejčastější příčinou nedostatečné transparentnosti ve zpravodajství ČT je použití tzv. zobecněného zdroje typu: „právníci říkají“, „v kuloárech se říká“, atd.**

RŮZNORODOST

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - RŮZNORODOST (1/6)

RŮZNORODOST (NEBOLI VŠESTRANNOST, ROZMANITOST, VARIABILITA)

Vybrané zákonné požadavky:

Zákon o ČT v § 2: (2) *Hlavními úkoly veřejné služby v oblasti televizního vysílání jsou zejména:*

a) poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací ..

c) ...poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel .., tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických... směrů

Kodex ČT, čl. 6.3.: *V diskusích .. musí ČT zajistit vedle politiků také účast široké škály odborníků, novinářů, osobností občanského života, ale i řadových občanů tak, aby zazněly všechny relevantní názory..*

Zákonné požadavky na různorodost byly operacionalizovány (aby doplňovaly jiné, již existující indikátory používané pro Hodnocení veřejné služby) do:

- 1) Indikátoru tématické Různorodosti (různorodost z pohledu podávání tématicky různorodých (všestranných) informací) – nástroj klasické obsahové analýzy**
- 2) Indikátoru názorové Různorodosti z hlediska struktury vyjadřujících se představitelů stran různé politické orientace – nástroj klasické obsahové analýzy**
- 3) Indikátoru názorové různorodosti podle pestrosti hodnotové politické orientace vyjádření odborníků – nástroj klasické obsahové analýzy**
- 4) Specifického indikátoru pro článek 6.3. Kodex ČT, který klade obecný požadavek na rozložení oslovených zdrojů – takové rozložení nebývá v klasické obsahové analýze transparentnosti sledováno, avšak kódování jednotlivých složek (kategorií oslovených zdrojů) indikátoru naplňování tohoto zákonného požadavku probíhá na základě postupů standardní obsahové analýzy.**

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - RŮZNORODOST (2/6)

1) Indikátor tématické Různorodosti

Tematická skladba zpravodajství musí v první řadě odpovídat požadavkům kladeným na zpravodajství veřejné služby. Sekundárním indikátorem míry naplnění tématické různorodosti je srovnání rozložení tematických skupin příspěvků odvysílaných ve zpravodajství s očekáváním diváků – jde o specifický indikátor, který srovnává skutečnou tematickou strukturu odvysílaných příspěvků ve zpravodajství ČT s diváckým očekáváním, zjištěným výzkumem veřejného mínění (trackingem). Tematická skladba odvysílaných příspěvků je vhodným a úspěšným kompromisem mezi požadavky kladenými na vysílání veřejné služby, zformulované především do stanovených obecných cílů, tj. zejména 1. a 4., které se týkají zpravodajství zejména ve smyslu:

Cíl 1: Zvyšování informovanosti občanů, udržování a rozvoj občanské společnosti a demokracie

Cíl 4: Představování světa občanům České republiky

Ze zjištěných výsledků pro tento indikátor ve formě srovnání odvysílaných různých tematických skupin příspěvků s očekáváním diváků uvedených na následujícím listu, nelze vyčíst žádné varovné signály nedostatečné tematické různorodosti zpravodajství ČT.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - RŮZNORODOST (3/6)

Poznámka: Jeden příspěvek může zahrnovat i více tematických skupin najednou. Tematické skupiny byly kategorizovány v 912 příspěvcích.

SROVNÁNÍ ODVYSÍLANÝCH RŮZNÝCH TÉMATICKÝCH SKUPIN PŘÍSPĚVKŮ S OČEKÁVÁNÍM DIVÁKŮ	Výskyt odvysílaných tematických skupin v roce 2014	Podíl diváků preferujících danou tematickou skupinu (prosinec 2013)
Příspěvky z domácí politiky	29%	33%
Příspěvky z domácí ekonomiky a hospodářství	21%	33%
Politické a ekonomické zprávy ze zahraničí	31%	21%
Příspěvky o kriminalitě,	8%	22%
Příspěvky o dopravních nehodách, živelních katastrofách, jiná černá kronika	6%	21%
Příspěvky z oblasti kultury	8%	11%
Regionální příspěvky s politickým kontextem	1%	54%
Regionální příspěvky bez politického kontextu	8%	
Příspěvky s náboženskou a duchovní tematikou	1%	4%
Informace z oblasti vědy a výzkumu	1%	21%
Příspěvky o slavných lidech, celebritách	2%	15%
Praktické informace z oblasti práva s politickým kontextem i bez politického kontextu	2%	18%
Praktické informace a rady spotřebitelského charakteru s politickým kontextem i bez něj bez něj	10,0%	28%
Zajímavosti, perličky z domova i ze světa	6%	35%

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - RŮZNORODOST (4/6)

2) INDIKÁTOR NÁZOROVÉ RŮZNORODOSTI PODLE STRUKTURY VYJÁDŘENÍ PŘEDSTAVITELŮ POLITICKÝCH STRAN

Pro interpretaci tohoto indikátoru platí: Názorová různorodost je tím vyšší, čím pestřejší je zastoupení vyjadřujících se představitelů politických stran z hlediska jejich názorového zařazení na levo - pravé škále.

Převaha vyjádření levicových politiků nad pravicovými během roku 2014 je dána především tím, že ve výrazné většině hovořili jménem vlády a ministerstev představitelé ČSSD. Tato „vládní“ převaha je obvyklá ve většině seriózních médií ve světě.

KSČM	ČSSD	KDU- ČSL	TOP09	ODS	ANO	Úsvit	ostatní
3,0%	41%	10%	13%	11%	19%	1%	3%
Levice		střed	pravice		obtížně zařaditelné		
44%		10%	24%		23%		

Počet
zaznamena
ných
vyjádření
N=525

Zákonné normy požadují, aby hlavní názorové proudy (z politického hlediska tedy levicový a pravicový) měly adekvátně významné zastoupení ve veřejnoprávním vysílání. Vzhledem k vedoucí vládní roli ČSSD je obvyklé, že prezentace jejích (levicových) názorů v současnosti převládá nad pravicovými (dnes opozičními). Pokud by panoval všeobecný konsensus, že hnutí ANO je orientované středově, pak lze konstatovat:

Názorová různorodost zpravodajství ČT z úhlu pohledu tohoto indikátoru (struktury vyjádření představitelů politických stran) odpovídá požadavkům tzv. odstupňované rovnosti.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - RŮZNORODOST (5/6)

3) INDIKÁTOR NÁZOROVÉ RŮZNORODOSTI PODLE PESTROSTI HODNOTOVÉ POLITICKÉ ORIENTACE VYJÁDŘENÍ ODBORNÍKŮ

Pro interpretaci tohoto indikátoru platí: Čím pestřeji jsou zastoupená různě hodnotově orientovaná vyjádření odborníků, tím vyšší je i názorová různorodost zpravodajství z tohoto úhlu pohledu.

Všechna vyjádření odborníků podle jejich politické hodnotové orientace v absolutních četnostech					
Zkoumané období	Levicová vyjádření odborníků	Neutrální vyjádření odborníků	Pravicová vyjádření odborníků	Ambivalentní vyjádření odborníků	Celkem
2013	2	60	3	0	65
2014	5	132	7	6	150

Z hlediska tohoto indikátoru názorové různosti nejsou ryze zpravodajské pořady ČT příliš názorově pestré, ale je třeba vzít na vědomí, že aplikace tohoto indikátoru má být směřována především na pořady aktuální politické publicistiky.

Dosaženou úroveň tohoto indikátoru pro ryze zpravodajské pořady (které jsou předmětem této analýzy) nelze z pohledu zákonných požadavků kritizovat.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - RŮZNORODOST (6/6)

3) INDIKÁTOR NÁZOROVÉ RŮZNORODOSTI PODLE POŽADAVKU Č. 6.3. KODEXU ČT

Pro hlubší a „cílenější“ vyhodnocení tohoto indikátoru by bylo potřeba formulovat konkrétnější výklad tohoto článku. Například je otázkou, jaký by měl být poměr mezi zastoupením odborníků a „hlasu lidu“ ve veřejnoprávním zpravodajství.

MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ STRUKTURY OSLOVENÝCH ZDROJŮ

sledované období	politici	přímí aktéři	odborníci	vox populi	jiné zdroje	celkový počet; n =
2013	27%	51%	6%	x	16%	1102
2014	20%	52%	6%	11%	12%	2648

Poznámka: V roce 2013 byli zástupci „hlasu lidu“ zahrnuti pod jiné zdroje

Zjištěné úrovně tohoto indikátoru příslušnému požadavku čl. 6.3. Kodexu ČT nelze označit za rizikové pro jeho plnění.

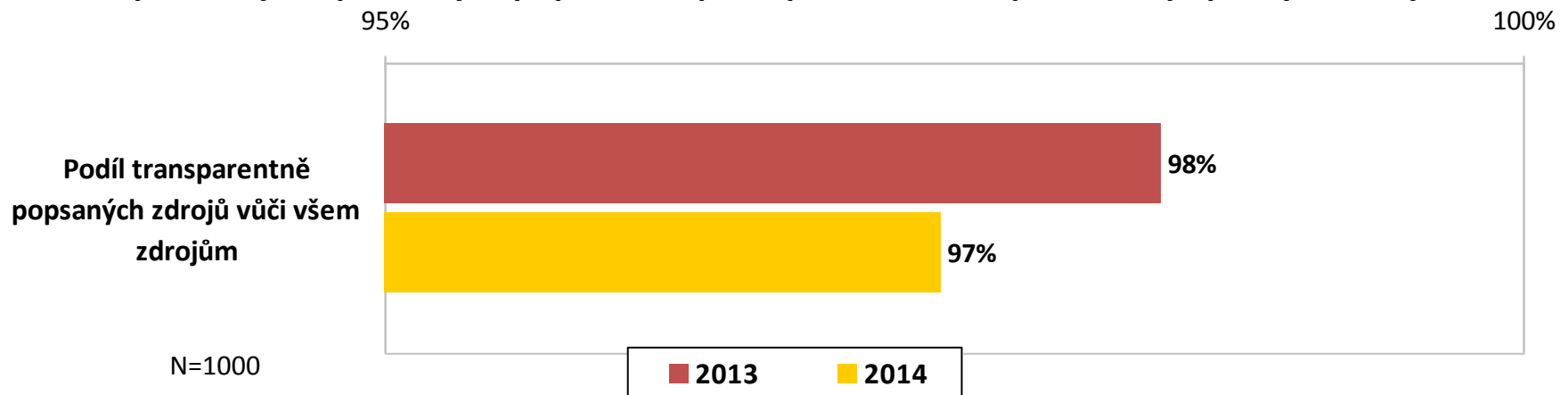
PŘESNOST

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - PŘESNOST (1/4)

PŘESNOST PREZENTOVANÝCH INFORMACÍ

- Přesnost nelze jednoduše zkoumat pouhou obsahovou analýzou, protože to by vyžadovalo ověření (v rámci metodologických nástrojů, jimiž disponuje obsahová analýza), zda výpovědi ve zprávě odpovídají realitě, což je možné jen v minimu případů.

Proto je v rámci metodologie obsahové analýzy možné použít jen nepřímé indikátory přesnosti. V této analýze je použit nepřímý indikátor ve formě sledování četnosti výskytu příspěvků s netransparentně - tedy nepřesně - popsányými zdroji. Indikátor přesnosti zpravodajství podle výše popsaného principu na základě přesnosti popsaných zdrojů:

- Tento indikátor přesnosti zpravodajství je téměř konstantní a na vysoké úrovni, proto lze konstatovat, že z hlediska tohoto indikátoru zpravodajství ČT podává přesné informace.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - PŘESNOST (2/4)

Rada ČT požadovala pro své rozhodování širší pojetí vyhodnocování přesnosti, především vzhledem k existujícím zákonným požadavkům, např.: požadavek podávání pravdivého obrazu skutečnosti, požadavek péče o přesnost, apod. (uvedené požadavky na přesnost souvisí s požadavky na interní relevanci, která je popsána dále).

Zjišťování míry naplňování takových požadavků není možné prostřednictvím standardní obsahové analýzy, proto musel být použit „Nástroj expertního posouzení vycházející ze zkušenosti z novinářské praxe“ (specifika jeho aplikace jsou popsána na listu 11).

- Zvolený přístup nevymezuje přesnost, ale poukazuje na možné nepřesnosti. Vždy je podložen argumentací a tím vystaven falsifikaci při diskusi (minimálně mezi analytiky).
- Zvolený přístup respektuje, že podání absolutně pravdivého (objektivního) a tedy i přesného obrazu skutečnosti není v praxi možné, protože skutečnost není v celé své obsáhlosti a složitosti plně a přesně popsatelná. Proto se při identifikaci nepřesností posuzuje, zda bylo v novinářském popisu události dosaženo adekvátní úrovně přesnosti.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - PŘESNOST (3/4)

Nepřesnost je identifikována z mnoha hledisek především, když:

- se nepřesnosti ve své promluvě dopustí redaktor nebo moderátor,
- vznikla v grafickém prvku chyba nebo byl některý z prvků v nesouladu s mluveným slovem,
- vznikla z nesouladu tématu mluveného slova a připojeného obrazu,
- chyby či nepřesnosti se dopustil odborník nebo i neodborný respondent, jehož mohla za odborníka veřejnost pokládat (pokud totiž produkce ČT pozve do vysílání osobu, která o prezentované události ví málo a vyslovuje nepřesné nebo nepravdivé závěry, pak je příčinou nepřesnosti i chování ČT, neboť zve do vysílání nekompetentní osoby).
(Poznámka: Něco jiného ale je, když nepřesné nebo nepravdivé informace uvádí některý z přímých aktérů prezentované události nebo účastníci názorového střetu – v takovém případě není nepřesnost označována.),
- byla nějaká podstatná fakta podána nepřesně.

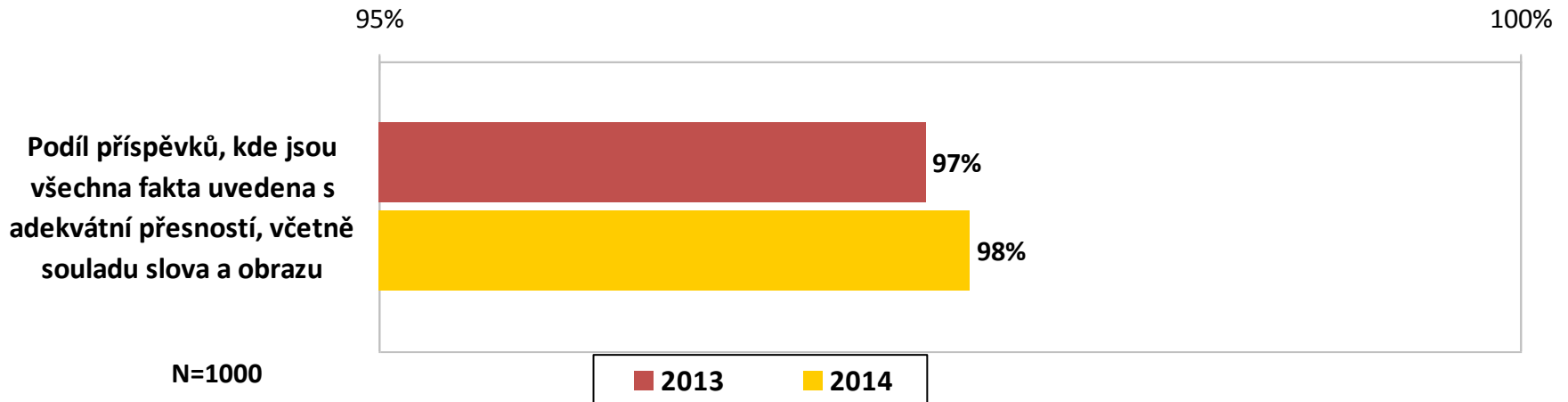
Při takto zvoleném postupu posuzování se oproti principům popsaným na listu 11 navíc:

- srovnává prezentace určitého jevu, události, názorového střetu (apod.) ve zpravodajství ČT s prezentací v jiných médiích (v první řadě s ČTK a eventuálně i s dalšími médií - ze stejného dne a s respektováním času odvysílání) z hlediska adekvátně přesného popisu prezentovaných faktů a souvislostí;

Poznámka: Správné a korektní vyhodnocení se neobejde bez aktuální a hluboké znalosti skutečné situace a jejího popisu v jiných médiích. Proto musí minimálně tuto část analýzy zpracovávat zkušení novináři, nikoli například jen studenti bez žurnalistické praxe.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY - PŘESNOST (3/4)

Úroveň indikátoru „adekvátní přesnosti“ je téměř konstantní a na velmi vysoké úrovni.

Lze konstatovat, že tento indikátor je s vysokou rezervou nad hladinou, která by mohla být označena jako riziková.

RELEVANCE

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY – RELEVANCE EXTERNÍ (1/3)

Zvolený způsob posuzování Externí relevance indikuje míru:

- a) naplňování obecných cílů stanovených pro zpravodajství veřejné služby,
- b) prezentace a naplňování potřeb různých skupin definovaných Zákonem o ČT a Kodexem ČT.

INDIKÁTOR EXTERNÍ RELEVANCE ZPRAVODAJSVÍ ČT

- Příspěvek je považován za externě relevantní, pokud jeho obsah významně nebo zaznamenatečně napomáhá naplnění alespoň jednoho z cílů stanovených pro média veřejné služby, anebo se významně či zaznamenatečně týká jedné ze skupin uvedených v tabulce:

Téma příspěvku napomáhá nebo se týká, či je významné pro:	významně	Zaznamenatečně	nepodstatně	nijak	nelze rozhodnout
Cíl 1: Udržování a rozvoj informovaného občanství, občanské společnosti a demokracie					
Cíl 4: Reprezentaci České republiky, jejích regionů a komunit					
Cíl 5: Představování světa České republiky					
alespoň pro jednu ze sociálně-demografických skupin jmenovaných Zákonem o ČT, menšiny národnostní a náboženské, invalidy, penzisty nemocné, a dalších skupin...určených zákonnými požadavky					

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY – RELEVANCE EXTERNÍ (2/3)

Zvolený přístup podle míry naplňování obecných cílů je paralelou například k praxi BBC, kde probíhá expertní arbitrární posouzení, zda jednotlivý pořad splňuje alespoň jeden ze šesti cílů stanovených pro média veřejné služby, a zda je tedy možné danému pořadu přisuzovat veřejnoprávní charakter či nikoli.

Pro vyhodnocení míry naplňování externí relevance není možné využít standardní obsahovou analýzu, proto jsou použity některé přístupy používané při expertním posouzení vycházejícím ze zkušenosti z novinářské praxe (specifika této aplikace jsou popsána na listu 11) a to zejména v následujícím smyslu:

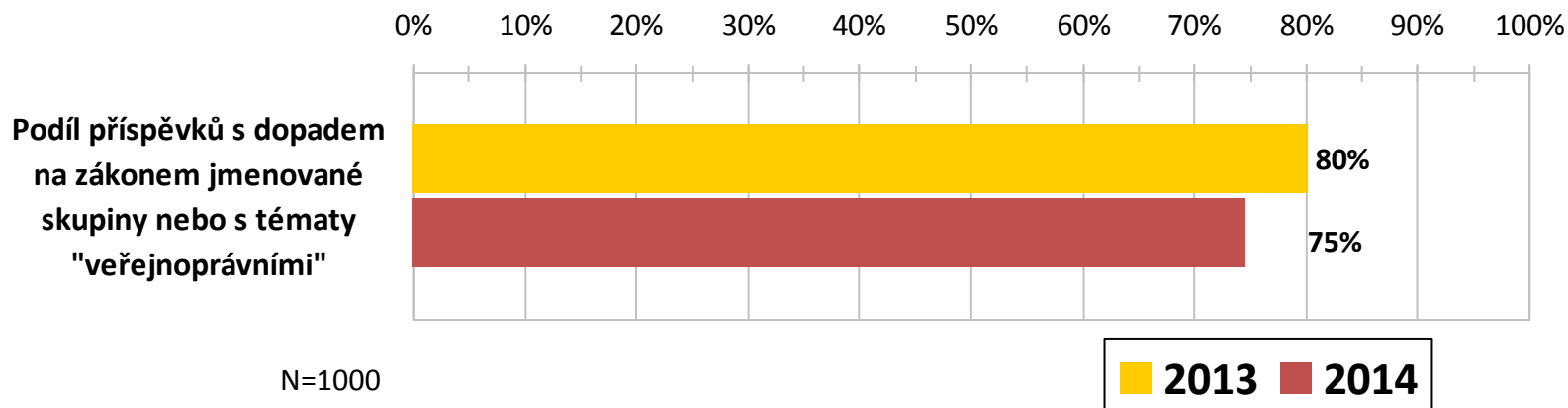
- Každý zkoumaný příspěvek vyhodnocují vždy dva analytici.
- Pokud po jejich interní diskusi (verifikace- falsifikace argumentů) nedojde k nalezení shody, daný příspěvek vyhodnocují další členové týmu. Jestliže se ani tímto způsobem nedospěje ke konečnému konsensu naplnění externí relevance u jednoho z jejích indikátorů, je externí relevance ve zkoumaném příspěvku označena jako nevyhodnotitelná.

Výsledný indikátor externí relevance je uveden ve formě podílu příspěvků označených za externě relevantní + příspěvků, kde o naplnění externí relevanci nelze rozhodnout, vůči všem příspěvkům.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY – RELEVANCE EXTERNÍ (3/3)

Indikátor externí relevance meziročně poklesl o 5 p.b. K tomuto meziročnímu poklesu přispívá následné:

- V prvním čtvrtletí roku 2013 byla stopáž pořadu Události podstatně kratší než ve zbytku roku, což platí i ve srovnání s rokem 2014. Delší stopáž vedla logicky ke snížení podílu tzv. hard news, které jsou svým charakterem z podstaty „veřejnoprávní“. Nebo-li přispívají k naplnění některého z obecných cílů stanovených pro vysílání ČT. V roce 2014 je oproti roku 2013 navíc zaznamatelný nárůst počtu hodnocených příspěvků se sportovní tematikou a příspěvků o počasí, které podle zvolené metodiky naopak nenaplnují požadavky na externí relevanci.

Sledovaný indikátor externí relevance poklesl. I přes snížení podílu příspěvků s „veřejnoprávními“ tématy a „veřejnoprávním“ zpracováním, je i nadále tématická skladba zpravodajství ČT z pohledu veřejnoprávního na vyšší úrovni než je vkus „průměrného diváka“ – viz list 37.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY – RELEVANCE INTERNÍ (1/4)

INTERNÍ RELEVANCE: VNITŘNÍ RELEVANCE OZNAČUJE DŮLEŽITOST JEDNOTLIVÝCH FAKTŮ V SOUVISLOSTECH URČITÉ ZPRÁVY. FAKTA JSOU TEDY VNITŘNĚ RELEVANTNÍ, POKUD JSOU SOUČÁSTÍ ÚPLNÉHO A SROZUMITELNÉHO PODÁNÍ UDÁLOSTI.

Vybrané zákonné a profesní požadavky vztahující se k interní relevanci:

Kodex ČT, čl.:

5.3 Aktuálně publicistické pořady České televize nabízejí především kritickou reflexi reality, musí jít do hloubky věcí, zjišťovat pravé příčiny jevů a popsat rozsah následků.

5.8 Česká televize je při získávání a zpracovávání informací plně podřízena imperativu zjistit a divákům zprostředkovat pravdivý obraz skutečnosti ...Zamlčení důležité informace nebo potlačení jejího podstatného aspektu bude vždy hrubým porušením tohoto imperativu.

Etický kodex novináře,

odst. 1, písmeno f: nepřipustit, aby domněnka byla vydávána za ověřený fakt a zprávy byly deformovány zamlčením důležitých dat,

- **Vnitřní relevance tedy přímo souvisí se zákonnými i profesními požadavky na úplnost informací popisujících událost a na dostatečný popis příčiny jevů a následků popisované události.**

Zjišťování míry naplňování takových požadavků není možné prostřednictvím standardní obsahové analýzy, proto musel být použit „Nástroj expertního posouzení vycházející ze zkušenosti z novinářské praxe“ (specifika jeho aplikace jsou popsána na listu 11).

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY – RELEVANCE INTERNÍ (2/4)

- **Zvolený přístup respektuje, že řetězce událostí, příčin a následků, jsou nezměrné. Jejich novinářská podání mohou být vzhledem k nezměrnosti jen omezenými sondami reality, proto na ně nemohou být kladeny absolutní nároky z hlediska zákonných požadavků na hloubku popisu událostí, popisu příčin jevů či úplnost prezentovaných faktů.**
- **Zvolený přístup nevymezuje uvedené pojmy, ale poukazuje na možnou neadekvátnost či nedostatečnost novinářského zpracování vzhledem k těmto pojmům ve zkoumaném příspěvku. Vždy je podložen argumentací a tím vystaven falsifikaci při diskusi (minimálně mezi analytiky).**
- **Interní relevance je sledována prostřednictvím tří indikátorů:**

INDIKÁTOR 1 - ADEKVÁTNÍ ROZSAH PREZENTOVANÝCH FAKTŮ

INDIKÁTOR 2 - ADEKVÁTNÍ POPIS PŘÍČIN UDÁLOSTÍ

INDIKÁTOR 3 - ADEKVÁTNÍ POPIS NÁSLEDKŮ POPISOVANÉ UDÁLOSTI

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY – RELEVANCE INTERNÍ (3/4)

Při takto zvoleném postupu posuzování se oproti principům popsaným na listu 11 navíc:

- Srovnává adekvátnost prezentace určitého jevu, události, názorového střetu (apod.) ve zpravodajství ČT s prezentací v jiných médiích (v první řadě s ČTK a eventuálně i s dalšími médií - ze stejného dne a s respektováním času odvysílání);
- Používá rozdílný přístup k vyhodnocování adekvátního rozsahu a popisu prezentovaných faktů, příčin a následků určitého jevu, události, (apod.) v Událostech, ve zprávách na ČT24 s rozdílnou stopáží (např. Události na straně jedné a „pětiminutové Zprávy“ na straně druhé):

Délka stopáže jednotlivých pořadů koresponduje s délkou příspěvků odvysílaných v rámci jednotlivých pořadů. Čím delší je stopáž určitého pořadu, tím je delší i průměrná délka příspěvků odvysílaných v jeho rámci. Čím je průměrná délka příspěvku menší, tím jsou nižší kladené nároky při hodnocení adekvátnosti popisu příčin a následků nebo vyhodnocování adekvátního rozsahu prezentovaných faktů v příspěvku.

Poznámka: Správné a korektní vyhodnocení se neobejde bez aktuální a hluboké znalosti skutečné situace a jejího popisu v jiných médiích. Proto musí minimálně tuto část analýzy zpracovávat zkušení novináři, nikoli například jen studenti bez žurnalistické praxe.

HODNOCENÁ KRITÉRIA KVALITY – RELEVANCE INTERNÍ (4/4)

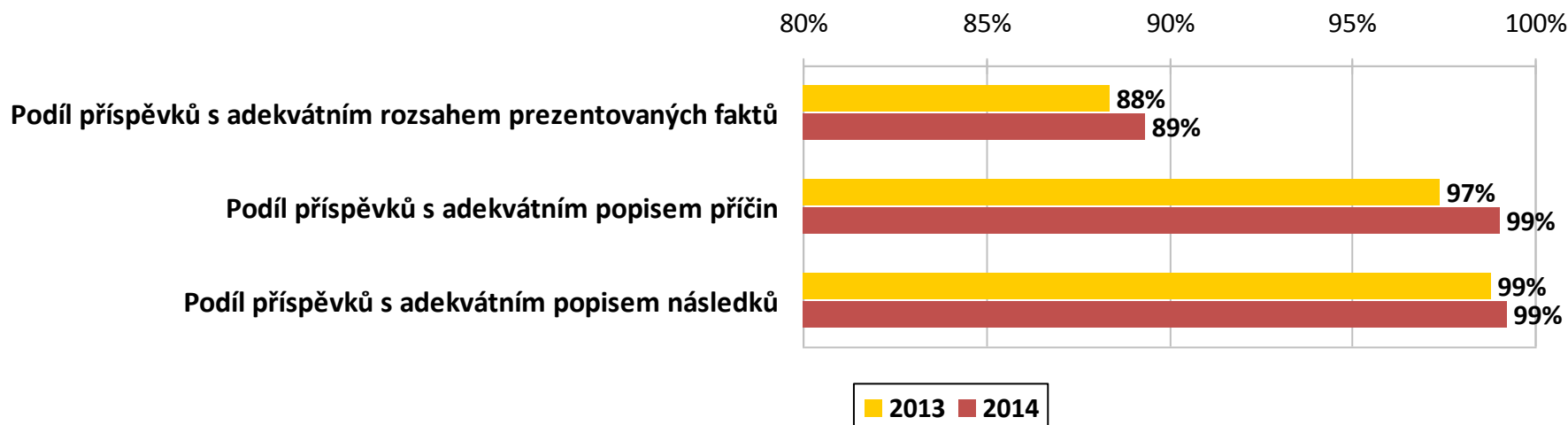
VYHODNOCENÍ INTERNÍ RELEVANCE PODLE:

INDIKÁTORU 1 - ADEKVÁTNÍ ROZSAH PREZENTOVANÝCH FAKTŮ

INDIKÁTORU 2 - ADEKVÁTNÍ POPIS PŘÍČIN UDÁLOSTÍ

INDIKÁTORU 3 - ADEKVÁTNÍ POPIS NÁSLEDKŮ POPISOVANÉ UDÁLOSTI

Úrovně indikátorů jsou meziročně téměř konstantní a na velmi vysoké úrovni.

N=1000

Lze konstatovat, že všechny sledované indikátory kritéria interní relevance z hlediska adekvátnosti rozsahu faktů o popisované události (vzhledem k typu zpravodajské relace), či adekvátnosti rozsahu popisu příčin či následků, jsou s vysokou rezervou nad hladinou, která by mohla být označena jako riziková.

III. ZÁVĚR

SHRNUJÍCÍ ZJIŠTĚNÍ 1/3

- Na základě rozložení indikátoru vyváženosti podle vyjádření představitelů politických stran v roce 2014 je možné konstatovat, že indikátor odpovídá požadavku odstupňované rovnosti definované NSS a článkům 6.1. a 6.2. Kodexu ČT. Zároveň je možné konstatovat, že i indikátor rozložení zmínek o jednotlivých stranách odpovídá požadavku odstupňované rovnosti definované usnesením NSS a článkům 6.1. a 6.2. Kodexu ČT .
- Meziročně zůstává indikátor věcnosti podle podílu příspěvků bez hodnotícího soudu vyřčeném redakcí téměř konstantní a na velmi vysoké úrovni. Podle tohoto indikátoru jsou zpravodajské příspěvky v 99,7% věcné.
- Zjištěné úrovně indikátorů nestrannosti (1. četnost příspěvků se zmínkou o jednotlivých politických stranách; 2. tonalita těchto příspěvků vzhledem k jednotlivým stranám a 3. mediální rámce, v nichž jsou zmiňovány) nejsou ve vzájemné souvislosti vzhledem ke kritériu nestrannosti zpravodajství rizikové.
- Kvalitativní analýza ukázala, že naprostá většina jmenovaných zdrojů, od nichž ČT převzala informace, je důvěryhodná.
- Na základě zjištěných úrovní indikátorů transparentnosti (podíl příspěvků s přesně popsány mi zdroji 97,4% a podíl příspěvků bez použití nejmenovaného zdroje 99,3%) nelze konstatovat žádná rizika či ohrožení transparentnosti zpravodajství ČT z tohoto směru.
- Relativně nejčastější příčinou nedostatečné transparentnosti ve zpravodajství ČT je použití tzv. zobecněného zdroje typu: „právníci říkají“, „v kuloárech se říká“, atd.

SHRNUJÍCÍ ZJIŠTĚNÍ 2/3

- Ze srovnání odvysílaných různých tematických skupin příspěvků s očekáváním diváků nelze vyčíst žádné varovné signály nedostatečné tematické různorodosti zpravodajství ČT.
- Názorová různorodost zpravodajství podle struktury vyjádření představitelů politických stran odpovídá požadavkům odstupňované rovnosti.
- Podíl příspěvků, kde jsou všechna fakta uvedena s adekvátní přesností, včetně souladu slova a obrazu činí 98%. Lze proto konstatovat, že tento indikátor přesnosti je s vysokou rezervou nad hladinou, která by mohla být označena jako riziková.
- Sledovaný indikátor externí relevance poklesl. I přes snížení podílu příspěvků s „veřejnoprávními“ tématy a „veřejnoprávním“ zpracováním, je i nadále tematická skladba zpravodajství ČT z pohledu veřejnoprávního na vyšší úrovni, než je vkus „průměrného diváka“.
- Lze konstatovat, že všechny sledované indikátory kritéria interní relevance (posuzované podle zadaných hledisek - adekvátnosti rozsahu faktů o popisované události nebo popisu jejích příčin či následků (vzhledem k typu zpravodajské relace), jsou s vysokou rezervou nad hladinou, která by mohla být označena jako riziková.

ZÁVĚR 3/3

Na základě úrovní a časového vývoje zjištěných indikátorů sledovaných v tomto expertním posouzení splňuje zpravodajství České televize požadavky na ně kladené z hlediska naplňování obecných cílů stanovených pro vysílání médií veřejné služby, tj. především:

- o Cíl 1: Zvyšování informovanosti občanů především ve směru udržování a rozvoje občanské společnosti a demokracie,*
- o Cíl 4: Reprezentace České republiky, jejích regionů a komunit*
- o Cíl 5: Představování světa občanům ČR*

Tento závěr respektuje následující úhly pohledu:

- Srovnání časových trendů sledovaných indikátorů;
- Srovnání úrovní sledovaných indikátorů (resp. kritérií) kvality zpravodajství ČT s obdobnými ukazateli dostupných v domácích i zahraničních studiích (viz: Výchozí zdroje - odborná literatura);
- Respektování arbitrárního rozhodnutí Rady ČT, zda zpravodajství ČT v roce předchozím naplnilo či nenaplnilo konkrétní normativní požadavky, k nimž se vztahují skupiny indikátorů (mezi něž patří i indikátory tímto expertním posouzením sledované).

(Blíže viz listy 8 a 9 této prezentace.)

IV. PŘÍLOHY

ANALYTICKÝ TÝM

ANALYTICKÝ TÝM

Jaroslav Formánek (1960)

- studium ve Francii, 1995-2007 zaměstnání a spolupráce ve francouzských médiích - časopisy Info Matin, Le Point, televize Antenne 2 (nyní France 2) a TF1, rádio France Culture, výzkum a analýza mediálního pokrytí prezidentských voleb 1995 a 2002
- 1992 – 2011 týdeník Respekt, z toho posledních pět let na plný úvazek v pražské redakci, napsal přes 600 článků a rozhovorů
- 1998 – 2003 spolupráce s českou sekcí rádia BBC, počet článků, glos a rozhlasových rozhovorů, týkajících se francouzských politicko-spoločenských a kulturních témat, je srovnatelný s prací pro týdeník Respekt
- 1992 – 2014 spolupráce s Českým rozhlasem, Svobodnou Evropou, publikování článků v Lidových novinách, časopisech Revolver Revue, Host, Babylon, Prostor, Česká pozice

Viktor Šlajchrt (1952), spisovatel, novinář, jazykový redaktor, editor a mediální analytik, v letech 2009 a 2010 působil v Etické komisi Syndikátu novinářů ČR,

David Bartoň (1973) publikuje a zároveň přednáší četbu klasických textů na FF UK v Praze

Ivana Vajnerová (1964) – psycholožka, novinářka a komentátorka (MFD, HN, ČTK), v posledních letech se zároveň zabývá výzkumy veřejného mínění

VÝCHOZÍ ZDROJE

VÝCHOZÍ ZDROJE (1/6)

Použité právní a profesní normy a příklady jejich výkladu

Právní normy

- Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi
- Kodex ČT
- Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání
- Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky
- Zákon 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky

Profesní normy

- Etický Kodex novináře <http://www.syndikat-novinaru.cz/etika/kodex/>
(Poznámka: v platném znění)
- The Royal Charter for the continuance of the British Broadcasting Corporation:
http://www.bbc.co.uk/bbctrust/assets/files/pdf/about/how_we_govern/charter.txt (Poznámka: Platná od roku 2006 do roku 2016)

VÝCHOZÍ ZDROJE (2/6)

Příklady výkladu právních a profesních norem Nejvyšším správním soudem

- **Usnesení NSS Vol 142/2013 – 72**
http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2013/0142_0Vol_13_20131129_084725_prevedeno.pdf
- **Rozsudek NSS čj. 3 As 6/2010 – 71**
http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2013/0142_0Vol_13_20131129_084725_prevedeno.pdf

VÝCHOZÍ ZDROJE (3/6)

Odborná literatura:

- *Aday, Sean; Livingston, Steven; Hebert, Maeve. Embedding the Truth: A Cross-Cultural Analysis of Objectivity and Television Coverage of the Iraq War. The Harvard International Journal of Press / Politics 2005;*
- *Belobrad, Michal (ed.). Kvalitatívna a kvantitatívna analýza spravodajských relácií slovenských mienkotvorných televízií: zborník z odborných seminárov Katedry žurnalistiky FFKU: k riešeniu projektovej úlohy VEGA1/3692/06/. Ružomberok; Katolícka univerzita v Ružomberku, Filozofická fakulta, 2008.*
- *Čábelová, Lenka; Jiráček, Jan; Končelík, Jakub; Reifová Irena; Trampota Tomáš. Praktický projekt Český rozhlas o České televizi in Analýza obsahu mediálních sdělení: Winfried Schulz, Helmut Scherer, Lutz Hagen, Irena Reifová, Jakub Končelík; Praha, Karolinum 2011).*
- *Donsbach, Wolfgang; Klett, Bettina. Subjective objectivity. How journalists in four countries define a key term of their profession. International Communication Gazette*
- *Farnsworth, Stephen J.; Lichter, S. Robert; Schatz, Roland. The Global President: International Media and the US Government. Rowman & Littlefield, 2013.*
- *Hagen L.M. (1995), Informations qualitäts von Nachrichten. Opladen: Westdeutscher Verlag;*
- *Hopmann, David Nicolas; Van Aelst, Peter; Legnante, Guido. Political balance in the news: A review of concepts, operationalizations and key findings. Sage Publications, 2011.*

VÝCHOZÍ ZDROJE (4/6)

Odborná literatura:

- ***Hopmann, David Nicolas; Van Aelst, Peter; Legnante, Guido. Political balance in the news: A review of concepts, operationalizations and key findings. Sage Publications, 2011.***
- ***Jirák, Jan; Nečas, Vlastimil; Rábová, Tereza; Trampota, Tomáš; Wolák, Radim. Analýza předvolebního vysílání Českého rozhlasu v období před krajskými a senátními volbami konanými v říjnu 2012. CEMES, 2013.***
- ***Kejlová, Tamara. Analýza zpravodajství českých periodik během prezidentských voleb v roce 2013 v ČR. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2014.***
- ***Morris, Jonathan S. Slanted Objectivity? Perceived Media. Bias, Cable News Exposure, and Political Attitudes. SOCIAL SCIENCE QUARTERLY, Volume 88, Number 3 , September 2007.***
- ***Nečas, Vlastimil. Research of Bias in Selected Journals : A Meta Analysis. Bodhi: An Interdisciplinary Journal, Vol.2(1) 2008 p.117-135.***
- ***Němcová Tejkalová, Alice. Ti druzí sportovci: mediální stereotypizace a rámcování handicapovaných v tisku v letech 1948-2008. Praha: Karolinum 2012.***
- ***Patterson T.E., Mc Clure 1979, The Unseeing Eye. The Myth of Television Power in Nationals Politics. New York: Putman Sons;***
- ***Schroter D. (1992) Qualitet im Journalism. Testfall: Unternehmenschreiberichterstattung in Print medien. Munchen, Mulhlheim: Public com.***

VÝCHOZÍ ZDROJE (5/6)

Odborná literatura:

- *Schudson, Michael. The objectivity norm in American journalism. Journalism 2012.*
- *Schulz Winfried, Scherer Helmut, Hagen Lutz, Reifová Irena, Končelík Jakub; Analýza obsahu mediálních sdělení; Praha, Karolinum 2011.*
- *Stavitsky, Alan G.; Dvorkin, Jeffrey A. Best Practices in Assessing Objectivity and Balance. CPB, 2005.*
- *Urbániková, Marína, VOLEK, Jaromír a kol.: Prezidentské volby ve vysílání ČRo 1, MU Brno, 2013.*

VÝCHOZÍ ZDROJE (6/6)

Informační zdroje popisující principy vysílání veřejné služby a přístupy k jejímu měření

- **Measuring and monitoring public value - the BBC approach, Shaun Day, Chief Economist BBC Policy, Medientage München 2008;**
- **Research on content of Public Service Media – Instruments for measuring quality, distinctiveness and public value, Netherland Public Broadcastings (NPO), EBU TV Commmittee, Lucerne, May 2011;**
- **Evaluating Impacts of YLE in Finland, Erja Ruohomaa, Head of Strategy Research, GEAR CONFERENCE, Rome, May 2010, updated in 2011;**
- **The three-step test for German public service broadcasters, Rudolph Meyer, LL.M., Adviser, General Secretariat of ZDF Television Council, May 2009.**
- **QUALIMAT RTBF Cumul des vagues 5 et 6, TNS Belgium, Novembre 2010;**
- **Measuring relevance and efficiency of a public broadcaster, Vlamse radio en Televisieomroep, VRT Research Departement;**
- **Fulfilling our public service remit - and how to measure it, Lars T. (Denmark), GEAR CONFERENCE, Rome, May 2010.**